

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบ Pretest-Posttest Control group design มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ และ เจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ของนักศึกษาพยาบาลก่อน และหลังได้รับการสอนโดยกรณีศึกษา และเปรียบเทียบความรู้และเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของนักศึกษาที่การสอนโดยกรณีศึกษา กับนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาพยาบาลหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาล ศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช 3 วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย-พยาบาลบรมราชชนนีนครชุม ด้วยเหตุผลของความพร้อม ช่วงเวลาของการฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษาและความร่วมมือของวิทยาลัยในการวิจัย ซึ่งใช้นักศึกษาพยาบาลจำนวน 34 คน

จากนั้นทำการเลือกกลุ่มประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็นชั้นตามผลของคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) ดังนี้

1) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูง (GPA. 3.00-4.00) และกลุ่มต่ำ (GPA. 2.00-2.99)

2) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกมาจากแต่ละกลุ่ม โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากตามสัดส่วนประชากรเพื่อแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มสูง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน และ 8 คน

กลุ่มต่ำ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 9 คน และ 9 คน

3) นำทั้ง 2 กลุ่มที่สุ่มได้จากขั้นที่ 2 มาทำการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก เพื่อจัดเป็นคู่ไว้จากนั้นจึงสุ่มที่ละคู่เข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 17 คน (ดังแสดงในตารางที่ 1) โดย

กลุ่มทดลอง เป็นนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนโดยกรณีศึกษา

กลุ่มควบคุม เป็นนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ทั้งสองกลุ่ม จะฝึกภาคปฏิบัติวิชาสุขภาพจิต และการพยาบาลจิตเวช ที่โรงพยาบาล ศรีธัญญา และดำเนินการทดลองเป็นเวลานาน 4 สัปดาห์

ตารางที่ 1 คะแนนเกรดเฉลี่ย (GPA) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นรายคู่

คู่ที่	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	
	เกรดเฉลี่ย(GPA)	เกรดเฉลี่ย(GPA)	
1	3.62	3.62	คู่ที่ 1-8 เป็นกลุ่มสูง
2	3.46	3.38	
3	3.31	3.31	
4	3.23	3.23	
5	3.15	3.08	
6	3.08	3.08	
7	3.00	3.00	
8	3.00	3.00	
9	2.92	2.92	คู่ที่ 9-17 เป็นกลุ่มต่ำ
10	2.92	2.92	
11	2.92	2.92	
12	2.85	2.85	
13	2.85	2.85	
14	2.77	2.77	
15	2.62	2.69	
16	2.54	2.54	
17	2.54	2.54	
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)	2.99	2.98	

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง มี 17 คู่ แบ่งเป็นกลุ่มสูง คือมี GPA ระหว่าง 3.00-4.00 จำนวน 8 คู่ และกลุ่มต่ำ คือมี GPA 2.00-2.99 จำนวน 9 คู่ โดยกลุ่มทดลองมี GPA. เฉลี่ย 2.99 และกลุ่มควบคุมมี GPA. เฉลี่ย 2.98

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการทดลอง ได้แก่

1.1) แผนการสอนโดยกรณีศึกษา จำนวน 1 แผน มี 4 เรื่องดังต่อไปนี้

เรื่องที่ 1 การดูแลผู้ป่วยจิตเวชเมื่อแรกรับ

เรื่องที่ 2 การดูแลผู้ป่วยจิตเวชปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

เรื่องที่ 3 การสนทนากับผู้ป่วยจิตเวช

เรื่องที่ 4 การเตรียมผู้ป่วยจิตเวชเพื่อการจำหน่าย

1.2) เทปวีดิทัศน์ซึ่งเป็นสื่อในการสอนโดยกรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เป็น

เทปวีดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 1 ม้วน มี 4 กรณีดังต่อไปนี้

กรณีที่ 1 การดูแลผู้ป่วยจิตเวชเมื่อแรกรับ

กรณีที่ 2 การดูแลผู้ป่วยจิตเวชปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

กรณีที่ 3 การสนทนากับผู้ป่วยจิตเวช

กรณีที่ 4 การเตรียมผู้ป่วยจิตเวชเพื่อการจำหน่าย

2. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล มี 2 ประเภท ได้แก่

2.1) ข้อสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวชในโรงพยาบาล

จำนวน 1 ชุด มี 24 ข้อ

2.2) แบบวัดเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช จำนวน 1 ชุด มี 2

ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวช

ส่วนที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช

1. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ เทปวีดิทัศน์และแผนการสอนมีดังนี้

ขั้นตอนในการสร้างแผนการสอนมีดังนี้

1. ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับวิธีการปฏิบัติ แนวคิดสำคัญ เหตุผลในการปฏิบัติความหมายของการดูแล ในแต่ละกิจกรรมต่อไปนี้ การดูแลผู้ป่วยจิตเวชเมื่อแรกเริ่ม การดูแลผู้ป่วยจิตเวชปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การสนทนากับผู้ป่วยจิตเวช และการเตรียมผู้ป่วยจิตเวชเพื่อการจำหน่าย

2. ศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ซึ่งเจตคติดังกล่าวได้แก่

2.1) เจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวช ซึ่งมี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิด สติปัญญา และด้านอารมณ์ความรู้สึก

2.2) เจตคติต่อการปฏิบัติกรรพพยาบาลจิตเวช ซึ่งมี 4 ด้านได้แก่ ด้านความคิด สติปัญญา ด้านอารมณ์ ความรู้สึก ด้านลักษณะพยาบาลจิตเวชและด้านพฤติกรรมกรรพพยาบาล

3. กำหนดวัตถุประสงค์ และมโนทัศน์ที่จะต้องเรียนในแต่ละเรื่อง ดังนี้

กรณีศึกษาเรื่อง การดูแลผู้ป่วยเมื่อแรกเริ่ม มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. วิเคราะห์ความหมายของพฤติกรรมกรรพการสื่อสารของญาติและผู้ป่วยได้
2. สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้พบเห็นด้วยตนเองในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชเมื่อแรกเริ่ม ที่มีอาการต่างๆ แล้วนำมาเสริมการอภิปรายได้

3. แยกแยะหน้าที่ของพยาบาลการตัดสินใจปฏิบัติกรรพพยาบาลโดยการใช้การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เหมาะสม ด้วยความสุจริต ควบคุมอารมณ์ ใช้การสังเกต ให้โอกาสผู้ป่วยและญาติระบายความรู้สึก และคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ของแต่ละบุคคลและการทำงานร่วมกับบุคลากรอื่นในทีมสุขภาพจิต

กรณีศึกษาเรื่อง การดูแลผู้ป่วยจิตเวชปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. วิเคราะห์ความหมายของพฤติกรรมกรรพการสื่อสารของผู้ป่วยได้
2. เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้พบเห็นด้วยตนเองในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชปฏิบัติกิจวัตรประจำวันแล้วนำมาเสริมการอภิปรายได้

3. แยกแยะหน้าที่ของพยาบาลการตัดสินใจปฏิบัติกรรพพยาบาลโดยการ

ใช้การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เหมาะสม เพื่อให้ได้แนวคิดในการดูแลผู้ป่วย ให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เคารพสิทธิของผู้ป่วย เข้าใจตนเองและผู้อื่น สนับสนุนให้กำลังใจ มีความอดทน เปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความรู้สึก และมีความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือผู้ป่วย

4. เสนอแนะการปฏิบัติการพยาบาลที่เหมาะสมพร้อมหาเหตุผลประกอบประเด็นอภิปรายได้

กรณีศึกษาเรื่อง การสนทนากับผู้ป่วยจิตเวช มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. วิเคราะห์ความหมายของพฤติกรรมสื่อสารของผู้ป่วยได้
2. เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้พบเห็นด้วยตนเองในการสนทนากับผู้ป่วยจิตเวชแล้วนำมาเสริมการอภิปรายได้

3. แยกแยะหน้าที่ของพยาบาล การตัดสินใจในการปฏิบัติการพยาบาลที่แสดงถึงความจริงใจ ความตั้งใจ สร้างเสริมความอดทน ลดความวิตกกังวล และทำทาสความสามารถ

4. เสนอแนะการปฏิบัติการพยาบาลที่เหมาะสมพร้อมหาเหตุผลประกอบประเด็นอภิปรายได้

กรณีศึกษาเรื่อง การเตรียมผู้ป่วยจิตเวชเพื่อการจำหน่าย มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. วิเคราะห์ความหมายของพฤติกรรมสื่อสารของผู้ป่วยได้
2. เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้พบเห็นด้วยตนเองในการเตรียมผู้ป่วยจิตเวชเพื่อการจำหน่ายแล้วนำมาเสริมการอภิปรายได้

3. แยกแยะหน้าที่ของพยาบาลการตัดสินใจปฏิบัติการพยาบาลที่แสดงถึงความจริงใจ ความตั้งใจ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตน ความภาคภูมิใจที่ช่วยผู้ป่วยและญาติได้

4. เสนอแนะการปฏิบัติการพยาบาลที่เหมาะสมพร้อมหาเหตุผลประกอบประเด็นอภิปรายได้

และกำหนดวันเวลาในการสอนดังต่อไปนี้ วันอังคาร เวลา 14.30-15.00 น. สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (รวม 4 ครั้ง) ในสัปดาห์ที่ 3 มีการเปลี่ยนสถานที่ดำเนินการวิจัยจากโรงพยาบาลศรีธัญญา มาเป็นวิทยาลัยพยาบาลพระราชชนนีกรุงเทพฯ จึงเลื่อนเวลาสอนมาเป็น 17.00-17.30 น. ในวันอังคาร สัปดาห์ที่ 3 และสัปดาห์ที่ 4

4. สร้างแผนการสอนตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่กำหนด

5. นำแผนการสอนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน ได้แก่ที่มีคุณสมบัติเป็นพยาบาล ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชอย่างน้อย 10 ปี หรือ อาจารย์พยาบาลผู้ทำการสอนเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวชอย่างน้อย 10 ปีและจบการศึกษาอย่างต่ำระดับปริญญาโทตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ภาษา และข้อเสนอแนะอื่นๆ ผู้ทรงคุณวุฒิปรับปรุงสำนวนและวัตถุประสงค์ให้กระชับ

6. นำแผนการสอนมาปรับปรุง

การสร้างวิดิทัศน์กรณีศึกษา

เหตุผลในการใช้วิดิทัศน์ เป็นสื่อในการนำเสนอกรณีศึกษาเพราะเป็นสื่อการสอนที่รวบรวมข้อมูลได้ชัดเจนทุกลักษณะ มีการเคลื่อนไหวให้เห็นพฤติกรรมต่างๆ สภาพการณ์ที่เห็นจึงชัดเจนมาก นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่สามารถกระตุ้นความสนใจได้ดีกว่าสื่อการสอนชนิดอื่นๆ โดยมีวิธีการสร้างดังนี้

1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรู้และเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช โดยทำการศึกษาความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวชจากหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของสถาบันพระบรมราชชนก และการพัฒนาเจตคติและการสอนโดยกรณีศึกษา จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ เพื่อสร้างเทป วิดิทัศน์สถานการณ์การดูแลผู้ป่วยจิตเวชได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในแผนการเรียนการสอน

2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาดังนี้
กรณีศึกษาเรื่อง การดูแลผู้ป่วยเมื่อแรกรับ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. วิเคราะห์ความหมายของพฤติกรรมการสื่อสารของญาติและผู้ป่วยได้
2. สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้พบเห็นด้วยตนเองใน

การดูแลผู้ป่วยจิตเวชเมื่อแรกรับ ที่มีอาการต่างๆ แล้วนำมาเสริมการอภิปรายได้

3. แยกแยะหน้าที่ของพยาบาลการตัดสินใจปฏิบัติการพยาบาลโดยการใช้การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เหมาะสม ด้วยความสุ่ม ควบคุมอารมณ์ ใช้การสังเกต ให้โอกาสผู้ป่วยและญาติระบายความรู้สึก และคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ของแต่ละบุคคลและการทำงานร่วมกับบุคลากรอื่นในทีมสุขภาพจิต

กรณีศึกษาเรื่อง การดูแลผู้ป่วยจิตเวชปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. วิเคราะห์ความหมายของพฤติกรรมการสื่อสารของผู้ป่วยได้
2. เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้พบเห็นด้วยตนเองในการดูแล

ผู้ป่วยจิตเวชปฏิบัติกิจวัตรประจำวันแล้วนำมาเสริมการอภิปรายได้

3. แยกแยะหน้าที่ของพยาบาลการตัดสินใจปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เหมาะสม เพื่อให้ได้แนวคิดในการดูแลผู้ป่วย ให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เคารพสิทธิของผู้ป่วย เข้าใจตนเองและผู้อื่น สนับสนุนให้กำลังใจ มีความอดทน เปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความรู้สึก และมีความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือผู้ป่วย

4. เสนอแนะการปฏิบัติการพยาบาลที่เหมาะสมพร้อมหาเหตุผลประกอบประเด็นอภิปรายได้

กรณีศึกษาเรื่อง การสนทนากับผู้ป่วยจิตเวช มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. วิเคราะห์ความหมายของพฤติกรรมการสื่อสารของผู้ป่วยได้
2. เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้พบเห็นด้วยตนเองในการสนทนา

กับผู้ป่วยจิตเวชแล้วนำมาเสริมการอภิปรายได้

3. แยกแยะหน้าที่ของพยาบาล การตัดสินใจในการปฏิบัติการพยาบาลที่แสดงถึงความจริงใจ ความตั้งใจ สร้างเสริมความอดทน ลดความวิตกกังวล และทำทาสความสามารถ

4. เสนอแนะการปฏิบัติการพยาบาลที่เหมาะสมพร้อมหาเหตุผลประกอบประเด็นอภิปรายได้

กรณีศึกษาเรื่อง การเตรียมผู้ป่วยจิตเวชเพื่อการจำหน่าย มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. วิเคราะห์ความหมายของพฤติกรรมการสื่อสารของผู้ป่วยได้
2. เชื่อมโยงประสบการณ์ตรงที่ได้พบเห็นด้วยตนเองในการเตรียม

ผู้ป่วยจิตเวชเพื่อการจำหน่ายแล้วนำมาเสริมการอภิปรายได้

3. แยกแยะหน้าที่ของพยาบาลการตัดสินใจปฏิบัติการพยาบาลที่แสดงถึงความจริงใจ ความตั้งใจ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตน ความภาคภูมิใจที่ช่วยผู้ป่วยและญาติได้

4. เสนอแนะการปฏิบัติการพยาบาลที่เหมาะสมพร้อมหาเหตุผลประกอบ

ประเด็นอภิปรายได้

ตลอดจนกำหนด ความรู้และเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ที่ต้องการให้ เกิดกับนักศึกษาซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ต้องการให้นักศึกษาเกิดความรู้ต่อไปนี้ การดูแลผู้ป่วย จิตเวชเมื่อแรกรับ การดูแลผู้ป่วยจิตเวชปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การสนทนากับผู้ป่วยจิตเวชและ การเตรียมผู้ป่วยจิตเวชเพื่อการจำหน่าย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมการเข้ามารักษาตัวใน โรงพยาบาลของผู้ป่วย

3) กำหนดเนื้อเรื่องของสถานการณ์ ซึ่งได้มาจากการศึกษาอาการ ของผู้ป่วยและกิจกรรมการดูแลที่เป็นจริงในโรงพยาบาล จากนั้นผู้วิจัยนำเรื่องที่กำหนดไว้ มาสร้างสคริปต์เทปวิดีโอที่มี 4 เรื่อง (ดังรายละเอียดในภาคผนวก) ดังนี้

เรื่องที่ 1 การดูแลผู้ป่วยจิตเวชเมื่อแรกรับ

เรื่องที่ 2 การดูแลผู้ป่วยจิตเวชปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

เรื่องที่ 3 การสนทนากับผู้ป่วยจิตเวช

เรื่องที่ 4 การเตรียมผู้ป่วยจิตเวชเพื่อการจำหน่าย

รายละเอียดของกรณีศึกษาทั้ง 4 เรื่องนี้โดยแต่ละเรื่องจะครอบคลุมแนวคิดสำคัญ เหตุผล ในการดูแลผู้ป่วยในแต่ละกิจกรรมโดยระดับของการดูแลจะเป็นไปตามมาตรฐานการพยาบาลจิตเวช (สมาคมพยาบาลจิตเวชแห่งประเทศไทย, 3535)

4) กำหนดบุคคลในสถานการณ์ ประกอบด้วยผู้ป่วยพยาบาลจิตเวช และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เหตุผลในการใช้พยาบาลจิตเวชเป็นตัวแบบแสดงเจตคติต่อการดูแล ผู้ป่วยจิตเวชเพราะเป็นตัวแบบที่แสดงถึงความน่าเชื่อถือ มีความเชี่ยวชาญและมีความน่าไว้วาง ใจในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ซึ่งตัวแบบเช่นนี้จะทำให้เจตคติเปลี่ยนแปลงตามตัวแบบได้มากกว่า (ธีระพร อูวรรณ, 2535)

5) การตรวจสอบสคริปต์เทปโทรทัศน์กรณีศึกษาผู้วิจัยนำสคริปต์เทป โทรทัศน์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญการพยาบาลจิตเวช 2 ท่านและ พยาบาลประจำการผู้เชี่ยวชาญการดูแลผู้ป่วยจิตเวช 2 ท่านที่มีความรู้อย่างต่ำระดับปริญญาโท และทำงานด้านการดูแลผู้ป่วยจิตเวชไม่น้อยกว่า 10 ปีและอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานด้านโสตทัศนูปกรณ์ 1 ท่านที่ทำงานด้านโสตทัศนูปกรณ์อย่างน้อย 10 ปี และจบการศึกษาอย่างต่ำระดับปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความตรงของพฤติกรรมที่น่าเสนอ โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านโสตทัศนูปกรณ์เห็นด้วย

กับสคริปต์ที่นำเสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพยาบาลจิตเวชให้ปรับแต่งบทสนทนาเล็กน้อยแต่จุดเน้นของเนื้อหาให้คงเดิม

6) ถ่ายทำวิดีโอทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านโสตทัศนูปกรณ์ระหว่างการถ่ายทำวิดีโอทัศน์มีผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน จาก 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหากับการแสดงและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขทันที หลังจากนั้นนำวิดีโอทัศน์ที่สร้างขึ้นไปติดต่อโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านโสตทัศนูปกรณ์โดยผู้วิจัยเป็นผู้

7) นำวิดีโอทัศน์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจสอบอีกครั้งเพื่อนำมาปรับปรุง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 ข้อสอบความรู้ทางการดูแลผู้ป่วยจิตเวช 1 ชุด จำนวน 40 ข้อ เป็นข้อสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นข้อสอบปรนัย เลือกตอบ (multiple choice) มี 4 ตัวเลือก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- เลือกตอบข้อที่ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน
- เลือกตอบข้อที่ผิดหรือไม่ตอบ ได้ 0 คะแนน

โดยมีวิธีการสร้างดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง
- 2) สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด
- 3) สร้างข้อสอบที่จะสอบให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด
- 4) นำข้อสอบที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการดูแลผู้ป่วยจิตเวช จำนวน 10 คน ได้แก่ อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญการดูแลผู้ป่วยจิตเวช หรือพยาบาลประจำการผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่มีความรู้ระดับปริญญาโท และมีประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยจิตเวชไม่น้อยกว่า 10 ปี ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง ภาษาและข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยให้ครอบคลุมตามตารางวิเคราะห์เนื้อหา(ภาคผนวก)

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนนจากการทำข้อสอบ แบ่งเป็น 4 ช่วงคะแนน ดังนี้

ระดับของคะแนนร้อยละ 80 - 100 จัดในกลุ่มคะแนนสูง

ระดับของคะแนนร้อยละ 70 - 80 จัดในกลุ่มคะแนนปานกลาง

ระดับของคะแนนร้อยละ 60 - 70 จัดในกลุ่มคะแนนพอใช้

ระดับของคะแนนร้อยละ 60 --> 0 จัดในกลุ่มคะแนนต่ำ

5) นำข้อสอบที่สร้างขึ้นจำนวน 40 ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้ระยะเวลาในการทำ 40 นาที จากนั้นนำข้อสอบมาหาความยากง่ายของข้อสอบ อำนาจจำแนก โดยเลือกข้อที่มีความยากง่ายระหว่าง .2-.8 และมีค่าอำนาจจำแนก .2 ขึ้นไป มาใช้โดยเลือกให้ครอบคลุมความรู้ในวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัดและให้จำนวนข้อเท่ากัน ทั้ง 4 เรื่อง คือ การดูแลผู้ป่วยจิตเวชเมื่อแรกรับ การดูแลผู้ป่วยจิตเวชปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การสนทนากับผู้ป่วยจิตเวช และการจำหน่ายผู้ป่วยจิตเวชเลือกมาทั้งหมด 24 ข้อ โดยมีเนื้อหาเรื่องละ 6 ข้อ นำมาปรับภาษาและตัวเลือก แล้วจึงนำข้อสอบทั้ง 24 ข้อที่เลือกได้มาหาความเที่ยง (Reliability) ด้วยสูตร K-R20 ได้ค่าความเที่ยง .80

2.2 แบบวัดเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบวัดเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ของรุ่งศรี ศรีสุวรรณ (2539) ซึ่งเป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นใช้ในการทำวิจัยซึ่งรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ปีพ.ศ. 2538 ตามแนวทฤษฎี Fishbein และ Ajzen และผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามโครงสร้างและเนื้อหาแล้วเป็นแบบวัดที่มีค่าความเที่ยงในขั้นทดลองใช้ เครื่องมือ (N=30 คน) และค่าความเที่ยงในขั้นรวบรวมข้อมูลจริง (N=400) ดังนี้

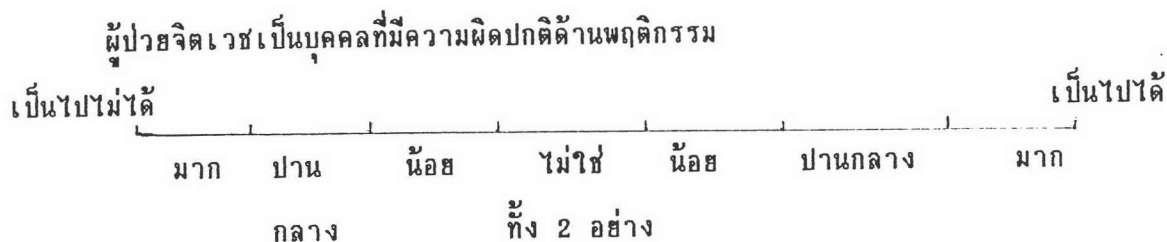
1. แบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวช มีค่าความเที่ยงขั้นทดลองใช้ .83 ขั้นรวบรวมข้อมูล .72
2. แบบวัดเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช มีค่าความเที่ยงขั้นทดลองใช้ .86 ขั้นรวบรวมข้อมูล .93

โดยในแต่ละข้อกระทงของมาตรแบ่งออกเป็น 7 ช่วงๆ ละ 1 คะแนน โดยแต่ละมาตรมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 1) ข้อกระทงในมาตรวัดเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวช ให้คะแนนจาก +3 ถึง -3 จากมาตรวัดดี-เลว
- 2) ข้อกระทงในมาตรวัดเจตคติต่อการปฏิบัติกรพยาบาลจิตเวช ให้คะแนนจาก +3

ถึง-3 จากมาตรวัดดี-เลว

ตัวอย่าง

เกณฑ์การให้คะแนน

1. เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อ

มีเกณฑ์การให้คะแนนและอ่านคะแนน ดังนี้

7.50	ถึง	9.00	มีเจตคติทางบวกมาก
4.50	ถึง	7.49	มีเจตคติทางบวกปานกลาง
1.50	ถึง	4.49	มีเจตคติทางบวกน้อย
-1.49	ถึง	1.49	มีเจตคติปานกลาง
-1.50	ถึง	-4.49	มีเจตคติทางลบน้อย
-4.50	ถึง	-7.49	มีเจตคติทางลบปานกลาง
-7.50	ถึง	-9.00	มีเจตคติทางลบมาก

2) เกณฑ์การให้คะแนนทั้งฉบับ มีเกณฑ์การให้คะแนนและอ่านคะแนนดังนี้

337.50	ถึง	405.00	มีเจตคติทางบวกมาก
202.50	ถึง	337.49	มีเจตคติทางบวกปานกลาง
67.50	ถึง	202.49	มีเจตคติทางบวกน้อย
-67.49	ถึง	67.49	มีเจตคติปานกลาง
-67.50	ถึง	-202.49	มีเจตคติทางลบน้อย
-202.50	ถึง	-337.49	มีเจตคติทางลบปานกลาง
-337.50	ถึง	-405.00	มีเจตคติทางลบมาก

จากนั้นนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้ระยะเวลาในการทำ 40 นาที จากนั้นจึงนำแบบวัดเจตคติมาปรับปรุงสำนวนและหาความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา(α) ของครอนบาค (Cronbach's Coefficiency) ได้ค่าความเที่ยงดังนี้

ชุดที่ 1 แบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวช = .81

ชุดที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช = .82

การดำเนินการวิจัย

แบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมการทดลอง

ระยะที่ 2 การดำเนินการทดลอง

ระยะที่ 1 การเตรียมการทดลอง

1. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. การเตรียมผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย
3. การเตรียมนักศึกษา

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตั้งรายละเอียดที่กล่าวแล้วข้างต้น

2. การเตรียมผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

1) การเตรียมผู้วิจัย ก่อนทำการสอน ผู้วิจัยจะทบทวนเนื้อหาการสอน
ก่อนนำไปสอนทุกครั้ง

2) การเตรียมผู้ช่วยวิจัย ผู้ช่วยวิจัยคือผู้ทำหน้าที่เป็นผู้สอนแบบปกติ ในกลุ่ม
ควบคุมตามตารางของกลุ่มควบคุม ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ เป็นอาจารย์พยาบาล ประจำผู้ร่วมรับ
ผิดชอบวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชที่เป็นแหล่งทดลองโดย อธิบายทำความเข้าใจ
ถึงขั้นตอนการทดลองซึ่งผู้ช่วยวิจัยจะดำเนินการสอนตามปกติในการเรียนการสอนของทาง
วิทยาลัยโดยจะทำการสอนนักศึกษาในกลุ่มควบคุม

3. การเตรียมนักศึกษา

ผู้วิจัยประสานงานกับทางวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครุเทพ ในการขอคำเนิ
การวิจัยและแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม ตามวิธีการที่เสนอข้างต้น จากนั้นทำความเข้าใจ
และสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักศึกษาเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เพื่อให้ศึกษารับทราบว่า
ผู้วิจัยจะมาปฏิบัติอย่างไรกับนักศึกษาบ้าง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นลำดับดังนี้

แบบการทดลอง

การดำเนินการ	กลุ่มตัวอย่าง	
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
1. การประเมินความรู้และเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช	O_{1a}	O_{1c}
2. การทดลองใช้วิธีสอน	X	Y
3. การประเมินความรู้และเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช	O_{2a}	O_{2c}

โดย O_{1a} แทนคะแนนเฉลี่ยของความรู้และเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชก่อนการสอนโดยกรณีศึกษาของกลุ่มทดลอง

O_{2a} แทนคะแนนเฉลี่ยของความรู้และเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชหลังการสอนโดยกรณีศึกษาของกลุ่มทดลอง

X แทนการสอนโดยกรณีศึกษา

Y แทนการสอนแบบปกติ

O_{1c} แทนคะแนนเฉลี่ยของความรู้และเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชก่อนการสอนแบบปกติของกลุ่มควบคุม

O_{2c} แทนคะแนนเฉลี่ยของความรู้และเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชหลังการสอนแบบปกติของกลุ่มควบคุม

การดำเนินการสอน

สัปดาห์ที่ 1

วันจันทร์ เวลา 10.00-10.30 น. พบอาจารย์ประจำชั้นนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 เพื่อทำการจัดกลุ่มนักศึกษา

เวลา 14.30-15.30 น. พบนักศึกษาเพื่อแนะนำตัว ทำความเข้าใจถึงการทำ การทดลอง และทำ Pre test

วันอังคาร เวลา 14.30-15.30 น.

ในกลุ่มทดลองผู้วิจัยทำการสอนเรื่อง การดูแลผู้ป่วยเมื่อแรกรับโดยใช้วิถีทัศนศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เรื่องการดูแลผู้ป่วยจิตเวชเมื่อแรกรับเป็นสื่อการสอนร่วมกับเอกสารประกอบการสอนเรื่องการดูแลผู้ป่วยจิตเวชเมื่อแรกรับและมาตรฐานการพยาบาลจิตเวชโดยให้ศึกษาวิถีทัศนจากนั้นผู้วิจัยกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้เชิงความรู้และเจตคติที่ต้องการด้วยคำถามดังนี้ "กิจกรรมที่ต้องให้การดูแลผู้ป่วยจิตเวชเมื่อแรกรับมีอะไรบ้าง" "รู้สึกอย่างไรต่อพฤติกรรมของผู้ป่วย และพฤติกรรมของผู้ป่วยสื่อความหมายใด" "รู้สึกอย่างไรต่อพฤติกรรมของพยาบาลและเจ้าหน้าที่อื่น" "ท่านควรปฏิบัติเช่นไรกับสถานการณ์เช่นนี้" โดยผู้วิจัยต้องกระตุ้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน เช่น "นักศึกษา(1)มีความเห็นเช่นไรกับที่นักศึกษา(2)แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติพยาบาลที่ให้กับผู้ป่วย" "นอกจากที่นักศึกษา(1)เสนอแล้วนักศึกษาคณะอื่น ลองช่วยกันเสนอกิจกรรมการพยาบาลอื่นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล" จากนั้นให้นักศึกษาสรุปความรู้และความรู้สึกต่อผู้ป่วย ความรู้สึกต่อพยาบาลและความรู้สึกต่อการปฏิบัติพยาบาลจากการเรียนในวันนี้ส่งผู้วิจัยเพื่อที่จะประเมินความรู้และความรู้สึกของนักศึกษาหลังการเรียนในวันนี้ หลังจากนั้นผู้วิจัยมอบหมายให้นักศึกษานำความรู้และความรู้สึกจากการแสดงความคิดเห็นไปใช้ในการปฏิบัติพยาบาลในหอผู้ป่วยจริงและเปรียบเทียบความรู้และความรู้สึกจากนั้นให้นำมาอภิปรายในวันพฤหัสบดี หอผู้ป่วยละ 1 ราช(รวม 6 ราช)

ในกลุ่มควบคุม ผู้ช่วยวิจัยทำการสอนเรื่อง การดูแลผู้ป่วยจิตเวชเมื่อแรกรับโดยใช้วิถีทัศนของสถาบันพระบรมราชชนก เรื่องการรับใหม่ผู้ป่วยจิตเวชเป็นสื่อการสอนเพื่อให้เห็นการปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นการกระตุ้นให้เกิดความสนใจในบทเรียน และแจกเอกสารประกอบการ

การสอนเรื่อง การดูแลผู้ป่วยจิตเวชเมื่อแรกรับและมาตรฐานการพยาบาลจิตเวช
จากนั้นผู้ช่วยวิจัยให้นักศึกษา ศึกษาวิดีโอที่ประกอบการสอน แล้วให้นักศึกษาร่วมอภิปรายสรุปถึง
ความรู้ที่รับเกี่ยวกับขั้นตอนการดูแลผู้ป่วยเมื่อแรกรับตลอดจนเหตุผลของการปฏิบัติ จากนั้นสรุปส่ง
ผู้ช่วยวิจัยเป็นรายบุคคล แล้วนำมามอบให้ผู้วิจัยอีกครั้งหนึ่งเพื่อนำมาประเมินความรู้ที่ได้จากนั้น
มอบหมายให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลและให้เปรียบเทียบแนวทาง
ปฏิบัติการพยาบาลที่พบและนำมาอภิปรายในวันพฤหัสบดี หอผู้ป่วยละ 1 ราย (รวม 6 ราย)
วันพฤหัสบดี เวลา 14.30-15.30 น.

ในกลุ่มทดลอง ผู้ช่วยวิจัยให้นักศึกษาร่วมกันอภิปรายเปรียบเทียบความรู้และความรู้สึกที่พบ
ในผู้ป่วยที่เตรียมมาทีละ 1 ราย โดยผู้วิจัยใช้คำถามกระตุ้นในแง่ของความรู้และเจตคติที่ต้องการ
ด้วยคำถาม "พฤติกรรมของผู้ป่วยที่พบมีอะไรบ้าง" "พฤติกรรมเหล่านั้นมีความหมายใด"
"นักศึกษารู้สึกอย่างไรต่อพฤติกรรมของผู้ป่วยที่พบ" "นักศึกษามีความรู้สึกอย่างไรต่อพฤติกรรมของ
ผู้ป่วย" "กิจกรรมการพยาบาลใดบ้างที่ปฏิบัติให้ผู้ป่วย" "นักศึกษารู้สึกอย่างไรต่อการปฏิบัติการพยาบาล
ที่ให้แกผู้ป่วย" จากนั้นร่วมกันสรุปถึงความรู้และความรู้สึกต่อการดูแลผู้ป่วย

ในกลุ่มควบคุม ผู้ช่วยวิจัยกระตุ้นให้นักศึกษาอภิปรายถึง อาการของผู้ป่วย การปฏิบัติการ
พยาบาลที่ให้ในหอผู้ป่วย โดยนำมาเปรียบเทียบกับปฏิบัติการพยาบาลในห้องเรียน ปัญหาอุปสรรคที่ทำ
ให้ไม่สามารถปฏิบัติตามที่เรียนในห้องเรียน

วันศุกร์ เวลา 14.30-15.30 น.

ในกลุ่มทดลอง ผู้ช่วยวิจัยให้นักศึกษาร่วมกันสรุป ความรู้และความรู้สึกที่ได้เรียนใน
สัปดาห์โดยผู้วิจัยใช้คำถามกระตุ้นดังนี้ "ความรู้ที่ได้รับในสัปดาห์" "ความรู้สึกต่อผู้ป่วย"
"ความรู้สึกต่อการปฏิบัติการพยาบาล" "นักศึกษาคิดว่าความรู้ที่ได้รับครอบคลุมวัตถุประสงค์
การเรียนรู้ไหม" และให้สรุปส่งผู้ช่วยวิจัยเป็นรายบุคคล เพื่อที่ผู้วิจัยจะประเมินความรู้และความ
รู้สึกที่ได้รับในการเรียนรู้ในสัปดาห์นี้

ในกลุ่มควบคุม ผู้ช่วยวิจัยให้นักศึกษาร่วมกันสรุปถึงความรู้ในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช
ที่ได้รับในสัปดาห์จากนั้น ให้สรุปส่งผู้ช่วยวิจัยเป็นรายบุคคล แล้วนำมามอบให้ผู้วิจัยเพื่อที่ผู้วิจัยจะ
ประเมินความรู้ที่ได้รับในสัปดาห์

สัปดาห์ที่ 2

เวลาดำเนินการสอน และวิธีดำเนินการสอนเหมือนสัปดาห์ที่ 1 ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแต่เปลี่ยนเรื่องที่สอน สื่อการสอน (วีดิทัศน์) และเอกสารประกอบการสอน ดังนี้

ในกลุ่มทดลอง สอนเรื่อง การดูแลผู้ป่วยปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สื่อการสอนคือ วีดิทัศน์กรณีศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เรื่องการดูแลผู้ป่วยปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เอกสารประกอบการสอน เรื่องการดูแลผู้ป่วยปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ในสัปดาห์นี้ผู้วิจัยยังใช้คำถามกระตุ้นการเรียนรู้แต่การใช้คำถามในการกระตุ้นเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนลดลง แต่การใช้คำถามในการนำเข้าสู่ประเด็นสำคัญยังมีอยู่มาก เช่น "นักศึกษารู้สึกอย่างไรต่ออาการของผู้ป่วย" "กิจกรรมการดูแลผู้ป่วยปฏิบัติกิจวัตรประจำวันที่เหมาะสำหรับผู้ป่วยในกรณีศึกษาหรือไม่อย่างไร" จากนั้นให้นักศึกษาสรุปความรู้และความรู้สึกต่อผู้ป่วย ความรู้สึกต่อพยาบาลและความรู้สึกต่อการปฏิบัติพยาบาลจากการเรียนในวันนั้นให้ผู้วิจัยเพื่อที่จะประเมินความรู้และความรู้สึกของนักศึกษา หลังการเรียนรู้นี้ หลังจากนั้นผู้วิจัยมอบหมายให้นักศึกษานำความรู้และความรู้สึกจากการแสดงความคิดเห็นไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยจริงและเปรียบเทียบความรู้และความรู้สึก จากนั้นให้นำมาอภิปรายในวันพฤหัสบดี หอผู้ป่วยชาย 2 ราย หอผู้ป่วยหญิง 2 ราย (รวม 4 ราย) สาเหตุที่จำนวนตัวอย่างผู้ป่วยลดลงเพราะเวลาที่ใช้ในการอภิปรายแต่ละรายนานทำให้ขาดความครอบคลุมในการอภิปราย

ในกลุ่มควบคุม สอนเรื่อง การดูแลผู้ป่วยปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน สื่อการสอนคือวีดิทัศน์ของสถาบันพระบรมราชชนก เรื่องการดูแลผู้ป่วยฝึกการบริหารซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และแจกเอกสารประกอบการสอนเรื่องการดูแลผู้ป่วยปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน จากนั้นผู้ช่วยวิจัยให้นักศึกษา ศึกษาวีดิทัศน์ประกอบการสอน แล้วให้นักศึกษาร่วมอภิปรายสรุปถึงความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับขั้นตอนการดูแลผู้ป่วยปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตลอดจนเหตุผลของการปฏิบัติ จากนั้นสรุปส่งผู้ช่วยวิจัยเป็นรายบุคคล แล้วนำมามอบให้ผู้วิจัยอีกครั้งหนึ่งเพื่อนำมาประเมินความรู้ที่ได้ จากนั้นมอบหมายให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลและให้เปรียบเทียบแนวทางปฏิบัติการพยาบาลที่พบและนำมาอภิปรายในวันพฤหัสบดี หอผู้ป่วยชาย 2 ราย หอผู้ป่วยหญิง 2 ราย (รวม 4 ราย) เหตุผลในการลดจำนวนผู้ป่วยอย่างเดียวกับกลุ่มทดลอง

ในระหว่างสัปดาห์ที่ 3 และ 4 ของการดำเนินการทดลองมีการเปลี่ยนสถานที่ดำเนินการวิจัย (การสอน) จากโรงพยาบาลศรีธัญญา มาสอนที่ห้องเอนกประสงค์ในหอพักวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ ตามความประสงค์ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบการสอนและเปลี่ยนผู้ช่วยวิจัยเนื่องจากผู้ช่วยวิจัยที่ทำการสอนเดิมไม่สามารถ ช่วยดำเนินการวิจัยได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการสอนตามแผนที่วางไว้ในกลุ่มควบคุมด้วยตนเองโดยดำเนินการสอนตามแผนการสอนเดิมแต่เปลี่ยนแปลงเวลาดำเนินการดังนี้

สัปดาห์ที่ 3

วันอังคาร

(กลุ่มทดลอง) 17.00-17.30น. -ผู้วิจัยสอนเรื่องการสนทนากับผู้ป่วยจิตเวชใช้กรณีศึกษาเรื่องการสนทนากับผู้ป่วยจิตเวชในรัฐ วิดีทัศน์ในกลุ่มทดลอง และกระตุ้นให้กลุ่มมีการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกกับสถานการณ์ในกรณีด้วยคำถาม "กิจกรรมที่ปฏิบัติในการสนทนากับผู้ป่วยจิตเวช" "ความรู้สึกต่อพฤติกรรมของผู้ป่วย และการสื่อ ความหมายของผู้ป่วย" "รู้สึกอย่างไรต่อพฤติกรรมของพยาบาล" "ท่านจะปฏิบัติเช่นไรในสถานการณ์นี้"ในการกระตุ้นระหว่างนักศึกษาภายในกลุ่มทำได้น้อยลงเพราะเวลานี้น้อยลง จากนั้นสรุป ความรู้และความรู้สึกที่ได้รับส่งเป็นรายบุคคลและมอบหมายให้นำแนวคิดที่ได้จากการอภิปรายไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติการพยาบาลจริง และให้นำสถานการณ์ตัวอย่างเกี่ยวกับการสนทนากับผู้ป่วยจิตเวชมาอภิปรายในวันพุธ จำนวน 1 ราย

(กลุ่มควบคุม) 17.35-18.05น. -ให้ศึกษาเทปโทรทัศน์เรื่องการสนทนากับผู้ป่วยจิตเวช และอภิปรายถึงขั้นตอนต่างๆ ในการสนทนา จากนั้นสรุปความรู้ส่งเป็นรายบุคคล และมอบหมายให้นำสถานการณ์ตัวอย่างมาอภิปรายในวันพุธ จำนวน 1 ราย

วันพุธ

(กลุ่มทดลอง) 17.00-17.30น. -ให้นักศึกษาร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์ถึงความรู้ และความรู้สึก ที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน กับการปฏิบัติการพยาบาลจริงโดยมีผู้สอนคอยกระตุ้นปฏิสัมพันธ์ ภายในกลุ่มแต่ข้อความจะลดลง ตัวอย่างของคำถามเช่น "นักศึกษา(1)คิดอย่างไรกับที่นักศึกษา(2)บอกว่าไม่อยากดูแลผู้ป่วยแล้ว และมีแนวทางปฏิบัติในการดูแลอย่างไร"

(กลุ่มควบคุม) 17.35-18.05น. -ให้นักศึกษาร่วมกันวางแผนการสนทนากับผู้ป่วยจิตเวช ในกรณีตัวอย่างที่นักศึกษาเสนอเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน

วันพฤหัสบดี

(กลุ่มทดลอง) 17.00-17.30น. -ให้นักศึกษาร่วมกันสรุปการเรียนรู้ตลอดสัปดาห์ ทั้งในแง่ความรู้และความรู้สึกที่ได้รับในการสนทนากับผู้ปวยจิตเวช จากนั้นเขียนส่งเป็นรายบุคคล

(กลุ่มควบคุม) 17.35-18.05น. -ให้นักศึกษาร่วมกันสรุปการเรียนรู้ตลอดสัปดาห์ที่ได้รับจากการสนทนากับผู้ปวยจิตเวช จากนั้นเขียนส่งเป็นรายบุคคล

สัปดาห์ที่ 4

วันอังคาร

(กลุ่มทดลอง) 17.00-17.30น. -ผู้วิจัยนำเสนอกรณีศึกษาเรื่องการเตรียมผู้ปวยจิตเวชเพื่อการจำหน่ายในรูปเทปโทรทัศน์ในกลุ่มทดลองและกระตุ้นให้กลุ่มมีการแสดง ความคิดเห็น ความรู้สึกกับสถานการณ์ในกรณี จากนั้นสรุปความรู้และความรู้สึกที่ได้รับส่งผู้วิจัยเป็นรายบุคคล

(กลุ่มควบคุม) 17.35-18.05น. -ผู้วิจัยให้นักศึกษาศึกษาเทปโทรทัศน์เรื่องการจำหน่ายผู้ปวยจิตเวช และอภิปรายถึง ขั้นตอนต่างๆ ในการจำหน่ายผู้ปวยจิตเวช จากนั้นสรุปข้อความรู้ส่งผู้วิจัยเป็นรายบุคคล

วันพุธ

(กลุ่มทดลอง) 17.00-17.30น. -ผู้วิจัยให้นักศึกษาร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์ถึงความรู้ และความรู้สึกที่ได้เรียนรู้ร่วมกันกับการปฏิบัติการพยาบาลจริง โดยมีผู้วิจัยคอยกระตุ้น

(กลุ่มควบคุม) 17.35-18.05น. -ผู้วิจัยให้นักศึกษาร่วมกันวางแผนให้การพยาบาลผู้ปวยที่จำหน่ายในกรณีตัวอย่างที่นักศึกษาเสนอ เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน

วันพฤหัสบดี

(กลุ่มทดลอง) 17.00-18.30น. -ให้นักศึกษาร่วมกัน สรุปการเรียนรู้ตลอดสัปดาห์ ทั้งความรู้และความรู้สึก จากนั้นเขียนส่งเป็นรายบุคคลจากนั้นให้ทำ Post test

(กลุ่มควบคุม) 18.30-19.30น. -ให้นักศึกษาร่วมกันสรุปการเรียนรู้ตลอดสัปดาห์ที่ได้รับจากการจำหน่ายผู้ปวยจิตเวช จากนั้นเขียนส่งเป็นรายบุคคล จากนั้นให้ทำ Post test

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จาก แบบวัดความรู้และเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของกลุ่มทดลองและควบคุม มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการทางสถิติ ตามลำดับดังนี้

1. คำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละของคะแนนความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวชและเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยกรณีศึกษาก่อนการสอนกับหลังการสอน ใช้ t-test
3. เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ ก่อนและหลังการสอนใช้ t-test
4. เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวชก่อนการสอนของกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยกรณีศึกษากับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติใช้ t-test
5. เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวชหลังการสอนในกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยกรณีศึกษากับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ ใช้ t-test
6. เปรียบเทียบเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ของกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยกรณีศึกษาก่อนการสอนกับหลังการสอน ใช้ t-test
7. เปรียบเทียบเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ของกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ ก่อนการสอนกับหลังการสอน ใช้ t-test
8. เปรียบเทียบเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชก่อนการสอนของกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยกรณีศึกษากับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ ใช้ t-test
9. เปรียบเทียบเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชหลังการสอนของกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยกรณีศึกษากับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ ใช้ t-test
10. พิจารณาค่าทางสถิติที่ระดับ .05